ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΩΝΑΣΗ

Ομιλία του
Καθηγητή Κλασικής Λογοτεχνίας, κυρίου Gregory Nagy,
Διευθυντή του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών
του Πανεπιστημίου Harvard,
Ουάσιγκτον, ΗΠΑ

Αθήνα, 18η Οκτωβρίου 2006

Εξοχώτατε κύριε Πρόεδρε,
Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος «Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης»

Θεωρώ μεγάλη τιμή που μου απονέμεται το σημαντικό αυτό Βραβείο, τόσο για μένα προσωπικά όσο και για τοΊδρυμα που εκπροσωπώ, το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ.

Το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών βρίσκεται στην Ουάσινγκτον, την πρωτεύουσα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, αλλά τώρα έχει επίσης ένα καινούριο Παράρτημα στο Ναύπλιο, εδώ στην Ελλάδα. Η συμβολική αξία της επιλογής της συγκεκριμένης πόλης για το νέο αυτό παράρτημα είναι εξαιρετικά μεγάλη, καθώς το Ναύπλιο ήταν όχι μόνο η πρώτη πρωτεύουσα του νεοελληνικού κράτους, αλλά και λιμάνι της Μυκηναϊκής αυτοκρατορίας κατὰ την Εποχή του Χαλκού. Ο συγκεκριμένος αυτός τόπος συμβολίζει, επομένως, την συνέχεια του ελληνικού πολιτισμού σε όλες τις διαφορετικές, αλλά πάντα ιδιαίτερες, εκφάνσεις του καθ' όλην την περίοδο των τεσσάρων αυτών χιλιάδων χρόνων.

Το Ίδρυμά μας, το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών, είναι αφιερωμένο στην μελέτη των διαφορετικών αυτών εκφάσεων του ελληνικού πολιτισμού. Εστιάζει σε ένα μεγάλο αριθμό ερευνητικών και διδακτικών ενδιαφερόντων σχετικών με τον ελληνικό πολιτισμό, με την ευρύτερη σημασία του όρου "ελληνικός" - ως περιεκτικού των διαχρονικών φάσεων εξέλιξης του ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής γλώσσας ως κεντρικού σημείου επαφής πολλών διαφορετικών πολιτισμών του αρχαίου μεσογειακού κόσμου. Προσήκουσα μεταφορά για την αποστολή του Κέντρου είναι ο φάρος της Αλεξάνδρειας, όπως τον είχε οραματιστεί στο γνωστό όνειρό του ο Μέγας Αλέξανδρος. Η ιστορία του οράματος αυτού, όπως την αφηγείται ο Πλούταρχος στον Βίον του Αλεξάνδρου, επέπρωτο να αναχθεί σε κατευθυντήριο πολιτισμικό μύθο, ο οποίος περιέκλειε το ιδεώδες της εν Αγύπτῳ Αλεξάνδρειας ως της κατεξοχήν ελληνικής πόλης, αλλά, κυρίως, του ελληνικού πολιτισμού ως παγκόσμιας έννοιας ανθρωπισμού που υπερβαίνει τις όποιες διακρίσεις μεταξύ ευρωπαϊκού και μη ευρωπαϊκού.

Το ανθρωπιστικό αυτό ιδεώδες παραμένει η κύρια κινητήρια δύναμη του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών. Έχω αφιερώσει την ζωή μου στο όραμα αυτό όχι μόνο υπό την ιδιότητά μου ως Διευθυντή του Κέντρου, αλλά και ως Καθηγητή της Κλασσικής Ελληνικής Λογοτεχνίας στην Έδρα Francis Jones του Πανεπιστημίου Χάρβαρντ στο Καίμπριτζ της Μασσαχουσέττης, όπου ταξιδεύω από την Ουάσινγκτον κάθε εβδομάδα για να συνεχίσω την ερευνητική και διδακτική δραστηριότητά μου.

Ο συνδυασμός αυτός των ρόλων μου ως Καθηγητή και ταυτόχρονα Διευθυντή του Κέντρου ελπίζω ότι με κάνει πιο αποτελεσματικό στην διατήρηση και προώθηση του Κέντρου ως κεντρικής εστίας για την διάδοση του Ελληνισμού ως παγκόσμιου προτύπου για τις ανθρωπιστικές σπουδές εν γένει. Το ανθρωπιστικό αυτό ιδεώδες βρίσκεται στην καρδιά των ερευνητικών και διδακτικών στόχων του Κέντρου. Ως ένα από τα πιο εξέχοντα ερευνητικά ιδρύματα παγκοσμίως, το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών με την δική του εξειδικευμένη βιβλιοθήκη και τον δικό του τεχνολογικό εξοπλισμό στον χώρο της πληροφορικής είναι αφιερωμένο στην "ανταπόδοση" ("giving back," όπως θα έλεγε κανείς στα αγγλικά) όλων όσα χρωστά στον Ελληνισμό και σε όλους τους Έλληνες που εκπροσωπούν τον Ελληνισμό ανά τον κόσμο.

Μολονότι οι φιλέλληνες, όπως εγώ, δεν είναι εκ γενετής Έλληνες, θέλουμε να ελπίζουμε ότι είμαστε Έλληνες εν πνεύματι, γιατί εδώ νιώθουμε ότι βρισκόμαστε στην πατρίδα μας. Κάθε φορά που έρχομαι στην Ελλάδα βιώνω έναν επανερχόμενο νόστο. Ἤ, για να εκφράσω την ιδέα αυτή με τα λόγια του Νίτσε, "κανείς πουθενά πια δεν βρίσκεται στην πατρίδα του - με αποτέλεσμα να λαχταρά να βρίσκεται στον τόπον εκείνον όπου κατά κάποιον τρόπο νιώθει για πατρίδα του, γιατί εκεί είναι ο μόνος τόπος όπου θα ευχόταν να ήταν πράγματι η πατρίδα του. Κι ο τόπος αυτός είναι ο κόσμος της Ελλάδας."